

- Ihanaa, ihan kuin olisi saanut lapsen maailmalle! riemuitsi Päivi Lehtomäki (oikealla) toimittaja Terttu Tuomisen kanssa.

Lämmöllä sinulle, yhteiskoulu

Kirjan kannessa lukee nimi kul-
taisin kirjaimin: *Oi ihana Irma*.

Kun se julkistettiin lauantai-
na Pälkäneen yhteiskoululla,
sana ihana toistui puheissa yh-
den tunnin aikana kymmeniä
kertoja.

Kysymyksessä on Pälkäneen
yhteiskoulun ja lukion kilta ry:n
julkaisema muistelma-
kirja, joka ilmestyi sopivasti
koulun 70-vuotisjuhlavuonna.
Pälkäneen yhteiskoulu alkoi
toimia syyslukukautena 1946
ensiksi Nuijantalolla ja muissa
väliaikaisissa tiloissa, kunnes
nykyinen koulurakennus val-
mistui vuonna 1951.

Teokseen, jonka koko nimi
on *Oi ihana Irma ja muita rak-
kaita koulumuistoja Pälkäneen
yhteiskoulusta*, on talletettu
noin sata koulumuistoa yli vii-
deltäkymmeneltä muistelijalta,
jotka ovat käyneet Pälkäneen
yhteiskoulua eripituisia aikoja
eri vuosikymmenillä.

Yhteistä kaikille muistelijoil-
le on, että he ovat kirjoittaneet
koulustaan lämmöllä, vaikka
he kertoisivat ehdoista, reput-
tamisesta, jälki-istunnoista
tai tekemättömistä läksyistä.
Samanlainen lämmön ja yh-
teisymmärryksen kuhina kävi,
kun iso joukko vuosikymmen-
ten takaisia koululaisia pääsi
selaamaan painotuoretta teosta
yhteisten pöytien ääressä.

– Muistot kultaantuvat vasta
sitten, kun niiden aika on kyp-
sä, toteaa alkusanoissaan kirjan
toimittaja **Terttu Tuominen**, Päl-
käneen yhteiskoulun oppilas
vuosina 1960–1968.

Muistoissa otettiin loppukiri

Koulumuistoista kootun kir-
jan idea syntyi vuonna 2011
Pälkäneen yhteiskoulun ja lu-
kion kilta ry:n jäsenten tapaa-
misessa, jolloin ilmassa pörisi
ymmärrettävästi muistoja tuh-
katiheään; muistoja opettajista,
rehtoreista, kavereista, juhlista,
rangaistuksista.

Tai ehkäpä esimerkiksi pul-
lista ja limsapulloista, jotka
muuan rehtori tarjosi erälle
luokalle Suomen olympia-
kultamitalien kunniaksi; pol-
kupyörästä, jonka joku oli
vetänyt koulun lipputankoon
tai lampun kuupasta, jonka jär-
jestäjinä olleet tytöt onnistui-
vat rikkomaan kinastellessaan
pojista. Ainakin ne tarinat pää-
tyivät kirjaan.

Joka tapauksessa joku heitti
ilmaan ajatuksen, että mitä jos
näistä tehtäisiin oikein kirja.
Kilta, joka on perustettu jo
viisi- ja kuusikymmenluku-
jen vaihteessa mutta hiipunut vä-
lillä olemattomiin ja herätetty
uudestaan henkiin vuonna
2007, päätti tarttua asiaan.
Aluksi varovasti. Kokeiltiin
rohkeasti raha-anomusta Sääs-
töpankkisäätiölle, mutta siinä
vaiheessa puhuttiin vasta muis-
tojen keräämisestä.

Rahaa tuli. Ja sitten pitikin
ruveta suunnittelemaan kirjaa.

– Tämän kirjan tekemisessä
toteutui samantapainen ajo-
puuteoria, johon monet muis-
telijat ovat kirjoituksissaan
viitanneet. Yksi asia johtaa toi-
seen. Saimme rahaa keruutyö-
hön ja sitten vielä uudestaan
Säästöpankkisäätiöltä sekä
Pälkäneen kunnalta painatus-
kustannuksiin. Olimme äkkiä
vakavan asian äärellä. Peruut-
taa ei voinut, kirja oli tehtävä,
Terttu Tuominen kertoi.

Muistoja pyydettiin koulun

Kaipaatko muistojen ääreen?

- Oi ihana Irma -teoksen voi tilata omakseen Pälkäneen yhteiskoulun ja lukion killan nettisivuilta (pykkilta.nettisivu.org) kohdasta Ajankohtaista. Teoksen voi ostaa myös killan hallituksen jäseniltä ja Aito Säästöpankin Pälkäneen konttorista.

entisiltä oppilailta, ja niitä al-
koi pian tipahdella, samoin
valokuvia. Toimituskunnan
jäsen **Marja Koppa** oli tärkeä
linkki paikallisiin ihmisiin, sil-
lä koulun entisenä oppilaana
ja opettajana hän tunsi paljon
ihmisiä ja osasi kannustaa heitä
kirjoittamaan.

– Viime joulukuussa tuli vie-
lä loppukiri: kun ilmoitimme,
että nyt on enää pari viikkoa
aikaa lähettää muistoja, säh-
köpostini oikein ropisi, Tuo-
minen kuvaili.

Kirjan tekijät olivat yllätty-
neitä kaikesta taloudellisesta
tuesta, jota projekti sai. Pääs-
ponsoreiden, kunnan ja Sääs-
töpankkisäätiön lisäksi tuke-
massa oli iso joukko yrityksiä
ja yksityishenkilöitä.

– Saimme kovakantisen,
hienon kirjan. Siitä olemme to-
della kiitollisia kaikille rahoit-
tajille, kolmas toimituskunnan
jäsen **Päivi Lehtomäki** iloitsi.

SHL ULLA SIREN

Muistattekko? Heikki Turto (vasemmalla), Aili Huhtinen ja Kalevi Mesimäki syventyneinä kirjaan.

Marja Koppa reille. Oikeal-

Marja Koppana (vasemmalla) kertoo kirjan tekemisen vaiheista koulukavereille. Oikealla Paavo Aalto, Simo Kaukonen (seisomassa) ja Tapani Oksanen.

Kokonaisuudesta tulee enemmän kuin osiensa summa

Jokunen viikko sitten Pälkäneellä kirjallisuusillassa vierailut kouluneuvos **Kirsti Mäkinen** peräänkuulutti kansallista koulumuistojen ja koululaisperinteen keruuta. Hän oli huolissaan siitä, että tiedot entisaikojen koululaisten elämästä alkavat hävitä muistelijoiden mukana, ellei työhön tartuta.

Tässä nyt on vastaus haasteeseen yhden koulun osalta.

Oi ihana Irma -teos ei ole pelkkää muistojen kultaamaa ihanuutta, vaan erittäin tärkeää paikallista kulttuuriryötä. **Terttu Tuominen, Marja Koppa** ja **Päivi Lehtomäki** toimituskuntana ja kaikki muut mukana olleet tukijoukkona ovat saaneet aikaan paljon enemmän kuin vain kokoelman irrallisia muistoja.

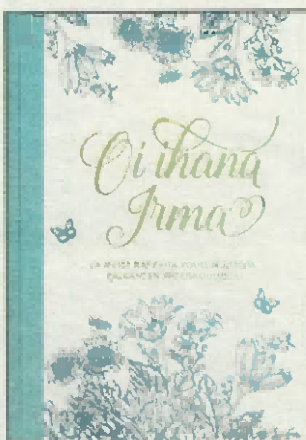
Kouluelämä, josta teoksen enimmäkseen muistelut kertovat, saattaa tuntua vieraalta ja etäiseltä jo 1970-luvun lopulla koulua käyneiden mielestä. Muistelut painottuvat viisi- ja kuusikymmenluvuille, aikaan ennen peruskoulua, Pälkäneen yhteiskoulun loistovuosiin, jolloin oppilaita oli parhaimmillaan kuutisen sataa.

Mutta yhteensä muistelusta muodostuu iso ja mielenkiintoinen haukkaus pälkäneläisyyttä ja Pälkäneen sotienjälkeistä historiaa uudesta kuvakulmasta tarkasteltuna, joten ei ole paljon väliä sillä, tuntuuko kirjan koulumaailma tutulta vai vieraalta.

Itse asiassa Pälkäneen yhteiskoulun tarina on aika huikea. Pienestä alusta ponnistettiin vuosikymmenessä satojen oppilaiden vahvasti kansainvälisyyttä harrastavaksi opinahjoksi, jonka värikyys ja elinvoima heijastuivat koko paikkakunnan elämään. Kuinka moni muistaa tai edes tietää sen nykyaikana?

Koulu ja erityisesti juuri tämä kausi ovat juhlakirjansa ansainneet.

Kirja on runsaasti kuvitettu

Kansikin kertoo, että kirjan muistot ovat kultaisia.

Kirjan nimi viittaa lehtori Irma Tiirilään, joka oli Pälkäneen yhteiskoulun alkutaipaleen suuria voimahahmoja ja ensimmäinen, joka hoiti rehtorin tehtäviä.

ja kauniisti taitettu, joten sitä on hauska selata. Kuvien keräämisen ja tekstittämisen kanssa on nähty paljon vaivaa, mikä on selvästi kannattanut, sillä kuvat lisäävät kokonaisuuteen omat tarinansa ajan hengestä milloin milläkin vuosikymmenellä.

Kirjan ulkoasusta on huolehtinut ammattigraafikko, kesäpälkäneläinen **Kirsi Toivonen**, joka on toimittaja Terttu Tuomisen miniä. Se on ollut hyvä päätös, sillä raikas ulkoasu ja ammattitaitoisen huoliteltu työnjälki tekevät 180-sivuisesta kirjasta keveän ja houkuttelevan katsella.

SHL ULLA SIREN